

PSTET

PAPER – II

MATHEMATICS & SCIENCE

PREVIOUS
EXAM. PAPER
Aug. 2014

ਭਾਗ—A ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰ

- is the proponent of constructivist framework.
 - Bandura
 - Bruner
 - Piaget
 - Jung
- While solving a problem if an individual reaches the solution all of a sudden, we say that he has learnt by
 - Trial and error
 - Insight
 - Imitation
 - Observation
- Which of the following is most highlighted by the National Curriculum Framework position paper on examination reforms?
 - Open book exams
 - Emphasis on test performance
 - Flexible sitting arrangement while testing
 - Continuous assessment
- Which of the following is the correct sequence?
 - Attention, retention, production and motivation
 - Motivation, attention, retention and production
 - Production, motivation, attention and retention
 - Attention, retention, motivation and production
- Which of the following is not involved in the mechanism by which children develop their knowledge through social dialogue?
 - Scaffolding
 - Zone of proximal development
 - Social learning
 - Internalization
- When a child is not able to conceptualise conservation of mass, which logical operation is he not able to carry out?
 - Equilibrium
 - Adaptation
 - Reversibility
 - Inference
- The idea that regards language as a uniquely human accomplishment, etched into the structure of the brain, can be called as
 - Behaviourist
 - Psychoanalytic
 - Nativist
 - Constructivist
- Which of the following is important for language production in humans?
 - Right Hemisphere
 - Parietal Lobe
 - Wernicke's area
 - Broca's area
- As per Erickson's theory, in which stage is a child most eager to learn and master skills valued in his culture?
 - Initiative versus guilt
 - Industry versus inferiority
 - Identity versus role confusion
 - Autonomy versus shame and doubt
- ਨਿਰਮਾਣਵਾਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਸਿਰਜਕ ਹੈ।
 - ਬੈਂਡੂਰਾ
 - ਬਰੂਨਰ
 - ਪਿਆਜੇ
 - ਯੁੰਗ
- ਜੇ ਕਰ ਇਕ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸ ਦੇ ਹੱਲ ਕੋਲ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ :
 - ਯਤਨ ਤੇ ਭੁੱਲ ਰਾਹੀਂ
 - ਅੰਤਰ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣੀ ਰਾਹੀਂ
 - ਅਨੁਕਰਣ ਰਾਹੀਂ
 - ਪ੍ਰੇਖਣ ਰਾਹੀਂ
- ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਰੀਕੁਲਮ ਫਰੇਮਵਰਕ ਦੇ ਪੁਨੀਸ਼ਨ ਪੇਪਰ 'ਚ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਹੜੇ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ 'ਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ?
 - ਖੁੱਲੀ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰੀਖਿਆ
 - ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਬਲ ਦੇਣ ਨੂੰ
 - ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੈਠਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਨੂੰ
 - ਨਿਰੰਤਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ
- ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕ੍ਰਮ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ?
 - ਇਕਾਗਰਤਾ, ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ, ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ
 - ਪ੍ਰੇਰਨਾ, ਇਕਾਗਰਤਾ, ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ
 - ਉਤਪਾਦਨ, ਪ੍ਰੇਰਨਾ, ਇਕਾਗਰਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ
 - ਇਕਾਗਰਤਾ, ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ
- ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ, ਕਿਹੜਾ ਸਮਾਜਕ-ਸੰਵਾਦ ਰਾਹੀਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ, ਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਵਿਧੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
 - ਸਕੈਫੋਲਡਿੰਗ
 - ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਖੇਤਰ
 - ਸਮਾਜਕ ਸਿੱਖਿਆ
 - ਆਤਮਸਾਤ ਕਰਨਾ
- ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬੱਚਾ, ਦ੍ਰਵਮਾਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸੰਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਤਾਰਕਿਕ ਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
 - ਸੰਤੁਲਨ
 - ਅਨੁਕੂਲਨ
 - ਪ੍ਰਤੀਵਰਤਤਾ
 - ਅਨੁਮਾਨ
- ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ, ਜੋ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ, ਅਨੋਖੀ ਮਾਨਵ ਸਿੱਧੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਵੇਖਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
 - ਵਿਵਹਾਰਵਾਦੀ
 - ਮਨੋ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ
 - ਅਨੁਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਦੀ
 - ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ
- ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ, ਕਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ 'ਚ ਭਾਸ਼ਾ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ?
 - ਸੱਜਾ ਹੈਮੀਸਫੇਅਰ
 - ਪੇਰੀਏਟਲ-ਲੋਬ
 - ਵਰਨਿਕ ਦਾ ਖੇਤਰ
 - ਬ੍ਰੋਕਾ-ਖੇਤਰ
- ਐਰਿਕਸਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੱਚਾ ਕਿਹੜੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਨੂੰ, ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਉਸ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ 'ਚ ਬਹੁਤ ਰੀਝਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ :
 - ਪਹਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਨਾਮ ਦੋਸ਼
 - ਮਿਹਨਤ ਬਨਾਮ ਹੀਣਤਾ
 - ਹੋਂਦ ਬਨਾਮ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਦਵੰਦ
 - ਖੁਦਮੁਖਤਾਰੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ਰਮ ਅਤੇ ਸੰਦੇਹ

Adda247

Test Prime

ALL EXAMS, ONE SUBSCRIPTION

1,00,000+
Mock Tests

**Personalised
Report Card**

**Unlimited
Re-Attempt**

600+
Exam Covered

25,000+ Previous
Year Papers

500%
Refund

ATTEMPT FREE MOCK NOW

PSTET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (2)

10. In an inclusive set-up
 - (a) Each child accommodates himself/herself with the school system
 - (b) The children with special needs study in separate classes
 - (c) The school has flexible curriculum to accommodate each child
 - (d) All the children with special needs play with each other only.
11. When a teacher gauges the previous knowledge of his learners, he is involved in :
 - (a) Assessment of learning
 - (b) Assessment in learning
 - (c) Assessment as learning
 - (d) Assessment for learning
12. In order to study the influence of environment on intelligence, which of the following method is not suitable ?
 - (a) Twin Studies
 - (b) Psychological Studies
 - (c) Adoption Studies
 - (d) Longitudinal Studies
13. For a teacher, the primary objective of assessment should be
 - (a) Spotting error of students
 - (b) Identifying gaps in the achievement of students and helping in bridging these gaps
 - (c) Measuring the achievement of students
 - (d) Assessing for the retention or promotion of a child.
14. Which of the following is not a part of Social learning theory ?
 - (a) Imitation
 - (b) Modelling
 - (c) Observation
 - (d) Behavioural manifestation
15. Who among the following highlighted that learning is a socially mediated process ?
 - (a) Erikson
 - (b) Vygotsky
 - (c) Kohlberg
 - (d) Thorndike
16. A change in the mental processes that underlie all learning and performance can be referred to as :
 - (a) Moral maturation
 - (b) Cognitive development
 - (c) Social-emotional development
 - (d) Intellectual development
17. Prema seems to be overloaded with energy. She bounces on her seat and frequently interrupts others. It is difficult for her to focus and listen to her teachers. She may be identified with
 - (a) Learning disability
 - (b) ADHD
 - (c) Severe multiple disabilities
 - (d) Hearing impairment
18. The Person with Disability Act 1995 emphasizes
 - (a) Equal opportunity
 - (b) Protection of rights
 - (c) Full participation
 - (d) All of the above

10. ਕਿਸੇ ਸਮੇਤੀ ਸੈਟ-ਅੱਪ :

- (a) ਹਰ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ
- (b) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ, ਵੱਖਰੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ।
- (c) ਸਕੂਲ ਦਾ ਕਰੀਕੁਲਮ ਲਚਕੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਢਾਲ ਜਾਣ।
- (d) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ।
11. ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ, ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪੂਰਨ ਗਿਆਨ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਪਰਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ :
 - (a) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਚ
 - (b) ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਚ
 - (c) ਸਿੱਖਿਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਚ
 - (d) ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਚ
12. ਬੁੱਧੀ 'ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ 'ਚੋਂ, ਕਿਹੜੀ ਵਿਧੀ ਕਾਰਗਰ ਨਹੀਂ ਹੈ :
 - (a) ਜੌੜਾ ਅਧਿਐਨ (ਟਵਿਨ ਸਟੱਡੀਜ਼)
 - (b) ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ (c) ਅੰਗੀਕਰਨ ਅਧਿਐਨ
 - (d) ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਅਧਿਐਨ
13. ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ :
 - (a) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ।
 - (b) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਖੱਪਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੱਪਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ।
 - (c) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧੀ ਨੂੰ ਮਾਪਣਾ।
 - (d) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜਮਾਤ 'ਚ ਰੋਕਣਾ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ।
14. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ, ਕਿਹੜਾ ਸਮਾਜਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
 - (a) ਅਨੁਕਰਣ ਕਰਨਾ
 - (b) ਪ੍ਰਤਿਪ੍ਰਭਾਵ ਕਰਨਾ
 - (c) ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕਰਨਾ
 - (d) ਵਿਵਹਾਰਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕਰਨਾ
15. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ, ਕਿਹੜੇ ਚਿੰਤਕ ਨੇ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਸਮਾਜਕ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਜੋਂ ਉਭਾਰਿਆ ?
 - (a) ਐਰਿਕਸਨ
 - (b) ਵਾਇਗੋਤਸਕੀ
 - (c) ਕਲਸ਼ਨ
 - (d) ਬਾਨਡੂਰਾ
16. ਸਮੂਹੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੂਲ 'ਚ, ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚਲੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
 - (a) ਨੈਤਿਕ ਪ੍ਰਤਿਕਰਮ
 - (b) ਗਿਆਨਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ
 - (c) ਸਮਾਜਕ-ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ
 - (d) ਬੋਧਿਕ-ਵਿਕਾਸ
17. ਪ੍ਰੇਮਾ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਟਿਕ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਟੋਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਲਈ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਆਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ :
 - (a) ਸਿੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ
 - (b) ਏ ਡੀ ਐਚ ਡੀ ਹੈ
 - (c) ਗੰਭੀਰ ਬਹੁ-ਪੜਤੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਹੈ
 - (d) ਸੁਣਨ ਵਿਕਾਰ ਹੈ।
18. 1995 ਦਾ 'ਪਰਸਨ ਵਿਥ ਡਿਸਐਬਿਲਟੀ ਐਕਟ' ਬੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ :
 - (a) ਸਮਾਨ ਅਵਸਰ 'ਤੇ
 - (b) ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ
 - (c) ਪੂਰਨ ਭਾਗੀਦਾਰੀ 'ਤੇ
 - (d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਿਆਂ 'ਤੇ

PSTET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (3)

19. According to Piaget, at which of the following stage does the child begin to think logically about the abstract concepts ?
 - (a) Sensori-motor stage
 - (b) Formal operational stage
 - (c) Concrete operational stage
 - (d) Pre-operational stage
 20. Which of the following is not a matter of debate in developmental psychology ?
 - (a) Mind-body
 - (b) Nature-Nurture
 - (c) One course of development - Many courses of development
 - (d) Stage wise - No stage
 21. In which of the following stages children are able to engage in 'make-believe' play ?
 - (a) Formal operational
 - (b) Concrete operational
 - (c) Pre-operational
 - (d) Sensori-motor
 22. When a child gives in to the peer-pressure, then he may be said to be
 - (a) Competing
 - (b) Conforming
 - (c) Cooperating
 - (d) Confirming
 23. What do you mean by FAS ?
 - (a) Fatal Alcohol Symptom
 - (b) Foetal Alcohol Syndrome.
 - (c) Formal Alcohol Symptoms
 - (d) Famous Abnormal Symptoms.
 24. Which of the following is not a way of formative assessment ?
 - (a) Annual Examination
 - (b) Assignments
 - (c) Group work
 - (d) Classroom discussions
 25. involves an ability to manage your own thinking and problem solving.
 - (a) Metacognitive skills
 - (b) Experiential intelligence
 - (c) Self regulation
 - (d) None of the above
 26. A curricular modification programme developed in written form to facilitate the educational experiences of each child with special needs is called
 - (a) Identification procedure
 - (b) Peer interaction document
 - (c) Individualized educational programme
 - (d) Self assessment portfolio
 27. Who strongly claimed that he can train an individual to be anything he wanted, irrespective of his/her tendencies, abilities, race, culture etc. ?
 - (a) Erickson
 - (b) Watson
 - (c) Freud
 - (d) Bandura
 28. Identity vs. role confusion was the concept given by and happens in stage
 - (a) Freud/latency stage
 - (b) Erikson/Adolescent stage
 - (c) Kohlberg/childhood
 - (d) Erikson/middle childhood.
19. ਪਿਆਜੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ, ਕਿਹੜੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ, ਬੱਚਾ ਅਮੂਰਤ ਸੰਕਲਪਨਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤਾਰਕਿਕ ਰੂਪ 'ਚ ਸੋਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ :
 - (a) ਸੰਵੇਦੀ-ਪ੍ਰਤੀਕ ਪੜਾਅ 'ਚ
 - (b) ਆਪਰਾਕ-ਸੰਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਪੜਾਅ 'ਚ
 - (c) ਮੂਰਤ-ਸੰਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਪੜਾਅ 'ਚ
 - (d) ਪੂਰਵ-ਸੰਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਪੜਾਅ 'ਚ
 20. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ, ਕਿਹੜਾ ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ :
 - (a) ਮਨ - ਸਰੀਰ
 - (b) ਰਚਨਾ - ਪੌਸ਼ਟ
 - (c) ਇਕਸਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਰਸਮ-ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਈ ਰੂਪ
 - (d) ਪੜਾਅ ਵਾਰ - ਕੋਈ ਪੜਾਅ ਨਹੀਂ
 21. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ, ਕਿਹੜੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਬੱਚਾ 'ਕਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ' (ਮੈਕ-ਬੀਲੀਵ) ਖੇਡ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧਿਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ :
 - (a) ਉਪਚਾਰਕ-ਸੰਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਪੜਾਅ 'ਚ
 - (b) ਸਮੂਰਤ-ਸੰਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਪੜਾਅ 'ਚ
 - (c) ਪੂਰਵ-ਸੰਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਪੜਾਅ 'ਚ
 - (d) ਸੰਵੇਦੀ-ਪ੍ਰਤੀਕ ਪੜਾਅ 'ਚ
 22. ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਉਦਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :
 - (a) ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ
 - (b) ਅਨੁਕਰਣ ਕਰਨਾ
 - (c) ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ
 - (d) ਪ੍ਰਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ
 23. ਐਫ ਐਲ ਐਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?
 - (a) ਫੋਟਲ ਐਲਕੋਹਲ ਸਿੰਡਰੋਮ (b) ਫੋਟਲ ਐਲਕੋਹਲ ਸਿੰਡਰੋਮ
 - (c) ਫੋਰਮਲ ਐਲਕੋਹਲ ਸਿੰਡਰੋਮ
 - (d) ਫੇਮਸ ਅਬਨਾਰਮਲ ਸਿੰਡਰੋਮ
 24. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ, ਕਿਹੜਾ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ (ਫੋਰਮੇਟਿਵ) ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
 - (a) ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ
 - (b) ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ
 - (c) ਸਮੂਹ-ਕਾਰਜ
 - (d) ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਚਰਚਾ
 25. ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਸਵੈ-ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੋਗਤ ਬਾਮਲ ਹੈ :
 - (a) ਮੈਟਾ-ਗਿਆਨਾਤਮਕ ਕੌਸ਼ਲ (b) ਅਨੁਭਵਗੋਲ ਬੁੱਧੀ
 - (c) ਸਵੈ-ਨੇਮ
 - (d) ਉਪਰੋਕਤ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
 26. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ, ਹਰੇਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ, ਸੁਖਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਕਰੀਬਨੁਰ ਦਾ ਸੁਧਾਰੀ ਕਾਜ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ?
 - (a) ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
 - (b) ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼
 - (c) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਦਿਅਕ ਕਾਰਜਸ਼੍ਰਮ
 - (d) ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ
 27. ਕਿਹੜੇ ਚਿੰਤਕ ਨੇ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਰਤਨਾਂ, ਸ਼ੋਗਤਾਂ, ਨਸਲ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
 - (a) ਐਰਿਕਸਨ
 - (b) ਵਾਟਸਨ
 - (c) ਫਰਾਇਡ
 - (d) ਬੈਂਡੂਰਾ
 28. ਨੇ ਹੋਂਦ ਬਨਾਮ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਢੰਦੇ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਹੜਾ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ।
 - (a) ਫਰਾਇਡ/ਲੁਪਟ ਅਵਸਥਾ (ਲੈਟੈਂਸੀ)
 - (b) ਐਰਿਕਸਨ/ਗਭੀਰੇਣ ਅਵਸਥਾ
 - (c) ਕੋਲਬਰਗ/ਬਾਚ ਅਵਸਥਾ
 - (d) ਐਰਿਕਸਨ/ਮੱਧ-ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ

PSTET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (4)

29. A child form a rhyme to learn the order of planets. This is known as:
- Heuristic
 - Mnemonic
 - Chunking
 - None of the above
30. Bruner identified three major stages of cognitive growth. Identify the correct order of stages
- Symbolic, Iconic, Enactive
 - Iconic, Symbolic, Enactive
 - Enactive, Iconic, Symbolic
 - Symbolic, Enactive, Iconic

ਭਾਗ-B ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਨੀ : 31-60

ਭਾਸ਼ਾਕਰਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ : (31 - 37)

- ਅੱਜ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ 'ਚ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਰਸਮ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੇ ਸਫ਼ੇ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ ਸੰਦਰਭਾਂ ਗੋਲੇ ਹੋ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿਚ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਪੈਰਾ ਬਿਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਫ਼ਰਾ-ਤਰੱਕੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਸਾਡਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ-ਬੋਧ ਹੈ ?
- ਸਕੂਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਅਰਥ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਾਲ-ਮੇਲ ਦੀ ਘਾਟ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਖ਼ਬਰਾਂ 'ਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਚੱਲਣਾ ਤੋਂ ਬੰਦ ਹੋਣਾ, ਸਵਿੱਚ ਦੱਬਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਕੁਝ ਨਿਯੰਤਰਣ (ਦੇਖ-ਰੇਖ)-ਸਿਰਫ਼ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ। ਪਰੰਤੂ ਅਜਿਹੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ, ਅਜਿਹਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ? ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤਾਂ ਖੱਬੇ 'ਚ ਹਨ, ਸਵੇਦਨਗੀਤ ਹਨ, ਵਿਦੇਕਗੀਤ ਹਨ। ਇਹ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਚਿੰਤਕ, ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਟਿੱਕ-ਮੱਠ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੋਧ ਬਹਿਰੂਨੀ ਨਾ ਹੋ ਕੇ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਬਾਹਰੀ ਮਾਹੌਲ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖ਼ੀਰ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ। ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ। ਬਾਹਰੋਂ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਬੰਨ੍ਹਾਨਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਹਰੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੋਂ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਬਲਕਿ ਜਿਹੜਾ ਸਵੈ, ਸਹਿਜ ਅਤੇ ਸਰਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉੱਭਰਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਾਹਰੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਵੇਕ ਸਿੱਖਾਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਥਾਂ, ਵਿਚਾਰ-ਬੋਧ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਵੇ। ਸਵੈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਸਿੱਖਿਆਕਾਰੀ 'ਚ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
31. ਅਨੁਸ਼ਾਸਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
- ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਵੈ-ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰਾਂ 'ਚ ਬੈਠਦਾ ਹੈ।
 - ਜਦੋਂ ਬਾਹਰੀ ਦਬਾਅ ਉਸ ਨੂੰ ਭੈ-ਗ਼ੈਰਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
 - ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
 - ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਪਿੱਛਾ ਧਿਖਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
32. ਇਕੋ 'ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ' ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ?
- ਬਾਹਰੋਂ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ।
 - ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਲੋਕ।

29. ਗੁੱਜਰਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਕਾਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੱਚਾ ਤੁਕਬੰਦੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

- ਨਿਯੁਮਿਤਕ
 - ਨਿਯੁਮਿਤਕ
 - ਚੰਗੀ
 - ਉਪਰੋਕਤ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
30. ਬਹੁਨਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨਮਈ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੜਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪਛਾਣੋ ?

- ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ, ਪ੍ਰਤਿਮਾਪਰਕ, ਸਕਿਰਿਆ
- ਪ੍ਰਤਿਮਾਪਰਕ, ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ, ਸਕਿਰਿਆ
- ਸਕਿਰਿਆ, ਪ੍ਰਤਿਮਾਪਰਕ, ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ
- ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ, ਸਕਿਰਿਆ, ਪ੍ਰਤਿਮਾਪਰਕ

(c) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

(d) ਸਾਡੀ ਉਹ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਜਿਹੜੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਾਰ ਸੰਭਾਲੇਗੀ।

33. ਅਖਬਾਰਾਂ-ਗਜ਼ਟਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ :

- ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ 'ਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
- ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪੰਜੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
- ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ 'ਤੇ ਚੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ।

34. ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ ਵਿਚ ਪਿਛੇਤਰ ਹੈ :

- ਅਨੁ
- ਤਾ
- ਹੀਣਤਾ
- ਇਤਾ

35. ਇਸ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਸਾਰ-ਤੱਤਰ ਹੈ :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ।
- ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਗੀਤਰਾ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ।
- ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਉਹੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੋਵੇ।
- ਬਹਿਰੂਨੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

36. ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ :

- ਉਹ ਮਸ਼ੀਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਕਰ ਸਕਣ।
- ਨਿਗਰਾਨੀ ਬਾਹਰੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
- ਆਗਿਆ ਪਾਲਣ 'ਤੇ ਚੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- ਬਾਹਰੀ ਦਬਾਅ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

37. ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ :

- ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।
- ਵਿਵੇਕ ਸਿਖਾਉਣਾ।
- ਆਗਿਆ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।
- ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਿਖਾਉਣਾ।

ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਸੁਆਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ : (38 - 45)

ਅੰਨ ਦਾਤਾ ।
ਮੇਰੀ ਜੀਭ 'ਤੇ ਤੇਰਾ ਲੂਣ ਦੋਂ
ਤੇਰਾ ਨਾਂ-ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਦਿਆਂ ਹੋਣਾਂ 'ਤੇ
ਤੇ ਮੇਰੇ ਇਸ ਬੁੱਤ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਦੋਂ।
ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਬੋਲਾਂ।
ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਲ ਪੈਂਦਾ ਏ ਤੇਰਾ ਅੰਨ ।

PSTET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (5)

- ਕੁਝ ਕੁ ਬੋਲ ਸਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਅੰਨ ਦੇ ਕੀਤੇ
ਤੇ ਅੰਨ ਭਾਰ ਹੋਣਾ-ਉਹ ਦੱਬ ਗਏ ਹਾਂ,
ਅੰਨ ਦਾਤਾ ।
ਕਾਮੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ, ਦਿੱਤੇ ਕਾਮੇ ਨੇ ਜੰਮ,
ਕਾਮੇ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਕੰਮ ।
ਬਾਕੀ ਵੀ ਤਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਇਹ ਹੀ ਚੰਮ
ਉਹ ਵੀ ਇਕ ਕੰਮ, ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਕੰਮ
ਅੰਨ ਦਾਤਾ ।
ਮੈਂ ਚੰਮ ਦੀ ਗੁੱਡੀ ਖੋਭ ਲੈ, ਖਿਡਾ ਲੈ ।
ਲਹੂ ਦਾ ਪਿਆਲਾ, ਪੀ ਲੈ ਪਿਆਲਾ ।
ਤੇਰੇ ਸਾਹਵੇਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹਾਂ ਅਹਿ, ਵਰਤਣ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੇ ਵਰਤ ਲੈ ।
ਉਂਗੀ ਹਾਂ, ਪਿਸੀ ਹਾਂ, ਗੁੱਬੀ ਹਾਂ, ਵਿਲੀ ਹਾਂ
ਤੇ ਅੰਨ ਤੋਂ ਤਵੇ ਉੱਤੇ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੇ ਪਰਤ ਲੈ ।
ਮੈਂ ਬੁਰਕੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੇ ਨਿਗਲ ਲੈ ।
ਤੂੰ ਲਾਵੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਿਨਾ ਚਾਹੇ ਪਿਘਲ ਲੈ ।
ਲਾਵੇ 'ਚ ਲਪੇਟ ਲੈ । ਕਦੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹਾਂ ਬਾਹਵਾਂ 'ਚ ਸਮੇਟ ਲੈ ।
ਮੈਂ ਲੈ, ਚੁੱਟ ਲੈ ਤੇ ਫੇਰ ਰਹਿੰਦੇ-ਪੁੱਹਦੇ ਉਦਾ ਵੀ ਕੁਝ ਵੇਟ ਲੈ ।
ਅੰਨ ਦਾਤਾ
ਮੇਰੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੇ ਇਨਕਾਰ ? ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ।
..... ਹਾਂ ਪਿਆਰ ਇਹ ਤੇਰੇ ਮਰਲਬ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨਹੀਂ !
38. 'ਅੰਨ ਦਾਤਾ' ਨਕਸ਼ :
(a) ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਔਰਤ-ਮਰਦ ਦੇ ਸੁਭਾਵੇਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਸਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।
(b) ਔਰਤ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਕੇ, ਮਰਦਾਵੀ ਹੁੰਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।
(c) ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿਚ, ਵਰਤਮਾਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨਾਰੀ ਸਮੱਸਿਆ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
(d) ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕਰਕੇ, ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਨਾਰੀ ਦੀ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਬਿੰਬ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ।
39. 'ਅੰਨ ਦਾਤਾ' ਨਕਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਵਿ-ਚੋਰਨਾ :
(a) ਰੋਮਾਂਸਵਾਦੀ ਕਾਵਿ-ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ
(b) ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਕਾਵਿ-ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ
(c) ਨਾਰੀ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਚੋਰਨਾ (d) ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਚੋਰਨਾ
40. 'ਅੰਨ ਦੇ ਕੀਤੇ' ਤੇ 'ਚੰਮ ਦੀ ਗੁੱਡੀ' ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਅਲੰਕਾਰ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ?
(a) ਉਪਮਾ ਅਲੰਕਾਰ (b) ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਅਲੰਕਾਰ
(c) ਅਨੁਪਾਸ ਅਲੰਕਾਰ (d) ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ
41. "ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਬੋਲਾਂ ਉਹ ਦੱਬ ਗਏ ਹਨ।" ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਅਵਚੇਤਨ :
(a) ਔਰਤ ਦੀ ਦੁਖਾਂਤਕ ਅਤੇ ਅਚੇਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
(b) ਔਰਤ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੰਗ ਤੇ ਲੱਜਾ ਦਾ ਭਾਵ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
(c) ਨਾਰੀ ਦੀ ਦੁਖਾਂਤਕ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬੇਬਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉ-ਮੂਲਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਅੰਗ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ।
(d) ਨਾਰੀ ਦੇ ਅਚੇਤ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਦਾ ਸੁਖਾਂਤਕ ਬਿੰਬ ਉਲੀਕਦਾ ਹੈ।
42. ਕਾਵਿ-ਤੁਕਾਂ "ਕਾਮੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਇਕ ਕੰਮ " ਵਿਚ ਬਾਇਰਾ ਪਰੰਪਰਾ :
(a) ਦੇ ਗੋਰਵਾਲੀ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ
(b) ਵਿਚ ਨਾਰੀ ਦੀ ਦਮਨਕ੍ਰਿਤ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਤ-ਦਰ-ਪੁਸ਼ਤ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
(c) ਵਿਚ ਨਾਰੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਤਸਵੀਰਕਰਨੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।
(d) ਵਿਚ ਜਮਾਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

43. ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਬਾਹਰੀ-ਸੂਤਰ 'ਅੰਨ ਦਾਤਾ' ਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ।
'ਅੰਨ ਦਾਤਾ' ਦਾ ਭਾਵ-ਬੋਧ ?

- ਬਾਪ-ਪਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।
- ਕਿਰਪਾਨੀ ਸੰਕਟ ਦੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਪੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।
- ਇਸਤਰੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਾਹਕ ਹੈ।
- ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

44. "ਮੈਂ ਚੰਮ ਦੀ ਗੁੱਡੀ ਖੋਭ ਲੈ, ਖਿਡਾ ਲੈ" 'ਤੇ ਇਕੀਤਰੀ ਸਰਜ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਪ੍ਰਭਾਵ :

- ਮੰਡੀ ਉੱਗ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦੇ ਗੰਨੀਮਤੀ ਬਿੰਬ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਔਰਤ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਕੇ, ਮਰਦਾਵੀ ਹੁੰਦੀ ਨੂੰ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ।
- ਔਰਤ-ਮਰਦ ਦੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਭਾਵਨੀ ਭਾਵ ਨੂੰ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ।
- ਨਾਰੀ ਦੇ ਵਸਤੂ-ਰੂਪ ਵਲੋਂ ਅਭਵ-ਸੰਗੀਤਨ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ।

45. ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਚੋਲੀ :

- ਸਵੈ-ਸੰਬੰਧੀ ਹੈ
- ਬੀਜ ਬਲ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ
- ਉਦਾਤ ਹੈ
- ਮਨੋ ਬਦਲੀ, ਸੰਬੰਧਨੀ ਤੇ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਹੈ

46. ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ :

- ਲੈਕਾਤਮਕ ਪਿੱਛਾਦੀ ਹੈ
- ਭਾਵ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ ਹੈ
- ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਹਿਣ ਹੈ
- ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ

47. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ 'ਚ', ਕਿਹੜਾ ਵਾਕਿਆ ਨਿਖਤ ਨਹੀਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅੰਤਰਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ?

- ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮਝ
- ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ
- ਤਰਕ ਦੀ ਸਮਝ
- ਸੰਬੰਧਨੀ ਦੀ ਸਮਝ

48. ਉਪਚਾਰ-ਅਧਿਆਪਨ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ :

- ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ
- ਨਿਦਾਨ
- ਪੁਨਰ-ਅਧਿਆਪਨ
- ਕਾਰਵਾਇ

49. ਇਕ ਪੈਰੋ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਿਆਂ, ਪਿਆਰ 'ਚ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਭੇਦਕ ਹੈ :

- ਕਲਪਨਾ
- ਫੈਲੀ
- ਬਦਾਦਲੀ
- ਸੋਹਣੀ

50. ਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਹੇਠਲੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਆਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਰਾਵੇਂ, ਸਮੂਹ 'ਚ ਵਿਚਾਰ ਵਧਾਉਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੇਲ-ਜੋਸ਼ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਕਾਰਜ-ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਪਹਿਲ ਕਿਹੜੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ?

- ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ
- ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ
- ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਦਾਇਤ ਦੇ
- ਸਰਗਮ ਸਹਿਭਾਗਤਾ ਦੇ

51. ਸਿੱਖਿਆਕਾਰੀਆਂ 'ਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਸਮਝ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

- ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ-ਕੋਸ਼ 'ਚ ਆਉਂਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲੱਭਣ ਲਈ ਆਖਣਾ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੂਪ-ਰਾਜ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਆਖਣਾ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਰ ਵਾਲੀ ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇਣ ਲਈ, ਉਸ ਹੋਰ ਉੱਗਲ ਜਾਂ ਪੈਸਿਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਆਖਣਾ।
- ਪਾਠ ਨੂੰ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਖਣਾ।

PSTET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (6)

52. ਅਧਿਆਪਕ ਨਹੀਂ, ਬਾਵਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਿਲਚਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਾਲੇ, ਸਾਡੇ ਕਾਬਲਤ ਰਹਿਣੀ ਵਾਲੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹੋ ?
- (a) ਕਾਲੇ ਵੇਟ ਦੀ ਭੂਤਰ ਜਿਹਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ।
(b) ਜਦ ਵੀ ਸੋਚਣ ਦੇ ਵੇਲੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ।
(c) ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਰੱਖਣਾ।
(d) ਭੂਤਰ ਜਿਹੇ ਸਵਾਨ ਪੁੱਛਣਾ।
53. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੋਚਣ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਹੋਣੇ, ਅਧਿਕ ਹੋ ਵਰਤੋਂ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
- (a) ਉਦਾਸੀਨ ਭਾਵਾਂ (b) ਅਧਿਕਤਮ ਭਾਵਾਂ
(c) ਪ੍ਰਤੀਤ ਭਾਵਾਂ (d) ਅਪ੍ਰਤੀਤ ਭਾਵਾਂ
54. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿਚੋਂ, ਕਿਹੜਾ ਵੰਗ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਕੋਲ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਰਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ?
- (a) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ।
(b) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਖਣਾ।
(c) ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਰਨਾ।
(d) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਠ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਖਣਾ।
55. ਅਜਿਹਾ ਅਪਣੀ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਸੋਧੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਦਿਨ ਵਾਰ ਪਾਠ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ :
- (a) ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਾਫੀਆ-ਰਚੀਏ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣਾ।
(b) ਕਾਵਿ-ਸੰਵੇਦਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕੇ।
(c) ਸਹੀ ਉਚਾਰਣ, ਸੁਰ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ-ਪੈਟਰਨ ਸਿਖਾਉਣਾ।
(d) ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਅੰਦਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕੇ।

ਭਾਗ-C ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ

English Language : (Questions Number 61 to 90)

Passage I : Please read the passage carefully and answer the questions 61 - 68

Emotions are not caused by situations. Emotions are caused by our beliefs about situations, beliefs that colour our perception and our understanding of events. Beliefs cause emotions that trigger behaviour. If we feel angry about a situation and react in anger, it is because we have angry beliefs about it. If we feel compassionate, it is because we have compassionate beliefs.

Situations in themselves do not produce feelings. It is our perception of the situation that makes us feel good or bad. Just as situations cannot make us happy or sad, another person cannot make us feel happy or sad. If we seek greater freedom in our lives, we need to be objective and rational about the power of our beliefs versus the power of situations. We control our emotions. When we live in freedom, we choose the way we respond rather than let our automatic negative reactions get the better of us.

Now you might ask, "Okay, but how do I do this?" how do I choose to respond when I am under pressure, when I have been taught to fear or fight, when the situation seems "bad" to me? The "PQR" formula can help us live freely in

stressful, anxious or depressing situation. We pause to question how we would like to respond rather than react and live to regret our negative reaction.

Let me try to explain what I mean by react : You push; I shove. Without thinking, I shove. This is my reaction. It is immediate and disconnected from my higher Self, the constant "I", and the meaning of my life. My reaction is an imprisoned effect. This is not freedom.

By applying the PQR formula, however, I can respond. I pause (find myself in the situation), question (How does this situation relate to the meaning of my life? How do I wish to respond given a world of infinite possibilities?), and then respond (a freely chosen action - not a reaction). Responding rather than reacting helps us live freely and in greater harmony with our true identity in every situation. It helps us grab hold of the freedom we seek in order to enter into the river of divine life.

61. Greater freedom in our lives implies to

- (a) Be able to judge a situation on its own merit
(b) React according to the need of the situation
(c) Act because of fear or favour
(d) Be guided by our belief about the situation

PSTET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (7)

62. What precipitates our behaviour towards a situation?

- (a) Emotions caused by our beliefs
(b) Emotions caused by a situation
(c) Significance of the event
(d) Resulting impact of the situation

63. We should pause before asking a question because

- (a) We can react easily to the demand of the situation
(b) We need not wait to relate our beliefs to the situation
(c) It helps us to recall our previous reactions
(d) It makes us perceive a situation without prejudice

64. PQR stands for

- (a) Possibilities, Quest, Result
(b) Patience, Qualm, Reason
(c) Pause, Query, Reaction
(d) Pause, Question, Response

65. Among emotions, beliefs, situations and perceptions which comes first?

- (a) Beliefs (b) Emotions
(c) Situations (d) Perceptions

66. Our reaction to a situation depends on, our

- (a) Rational thinking (b) Feelings about the situations
(c) Beliefs about the situations
(d) Objective approach

67. By 'our negative reactions' the writer means

- (a) Automatic reaction to a situation
(b) Compassionate reaction to a disruptive situation
(c) Reactions questioning our beliefs
(d) Freedom to choose our responses

68. What is meant by 'situations in themselves do not produce feelings'?

- (a) Feelings are independent of situations
(b) Our comprehension of a situation gives rise to our feelings
(c) Feelings lead to a situation
(d) Situations have no bearing on feelings.

Passage II : Please read the passage carefully and answer the questions 69 - 75

Today there are enough hydrogen bombs of the greatest destructive power to wipe out all life on our planet. Will we make even larger bombs in future? We can, if we want to, but even for the most overwhelming military purposes we do not need to. We have already reached some sort of limit. How much more dangerous can the situation get? At the present time, we are very near the edge of death. Every year or two in some major international crises - there is serious probability of an "accident" that would lead to nuclear war. Dedicated men have worked hard and long in these situations to avoid a nuclear incident, but we may not continue to be so lucky. Next time it may be a nuclear threat or a mad man or a mistaken junior officer or just

faulty equipment. It is foolish of us to boast of the decrease in our death rate and increase in the length of individual human lives in the 20th century, as long as this nuclear danger is so uncontrolled. This situation cannot continue. We cannot live very long walking on loose at the edge of a cliff. Either in ten, twenty or thirty years we fall over the nuclear cliff, or else very soon, before that time runs out, we have to arrive at an international understanding and move back from the danger.

69. In the sentence "This situation cannot continue....." which situation is referred to?

- (a) Production of hydrogen bombs
(b) Overwhelming military purposes
(c) Living in apprehension of nuclear disaster
(d) Small chance of living to an old age

70. What alternative has been suggested to save mankind from destruction?

- (a) Stop making hydrogen bombs
(b) Keeping the nuclear weapons in safe place
(c) Creating international understanding and goodwill
(d) Devising better ways to control nuclear weapons

71. By 'dedicated men' the writer is referring to persons who are

- (a) Worried about the nuclear proliferation
(b) People concerned with the fate of mankind
(c) Having great integrity (d) Endlessly hardworking

72. The passage says that as long as the nuclear danger is uncontrolled

- (a) We will have to depend on big nations for survival
(b) We will have to adopt some deterrent measures
(c) We would have to look for fault proof machines
(d) We have to be at the mercy of a terrorist or an insane person

73. The writer warns us against making larger bombs, because

- (a) It will be a waste of money and effort
(b) We are already near complete annihilation
(c) We do not have the facility to store them
(d) We would not be able to use them.

74. In the phrase "before that time runs out (last para) 'that time' refers to the time

- (a) Till we can expect to hold out
(b) When some international crisis may take place
(c) That has already passed
(d) When making of nuclear bomb may stop

75. The word 'Probability' in the second para means

- (a) Liability (b) Expectation
(c) Survey, Question, Recite, Read, Review
(d) Skim, Question, Recite, Read, Review

PSTET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (8)

76. The correct sequence for Error Analysis is
(i) Collecting samples of learner's language
(ii) Identifying the errors
(iii) Describing the errors
(iv) Explaining the errors
(v) Evaluating/correcting the errors
(a) (i), (ii), (iii), (iv), (v)
(b) (ii), (iii), (iv), (v), (i)
(c) (iv), (v), (i), (iii), (ii)
(d) (i), (iii), (ii), (iv), (v)
77. "The syllabus, the teaching and testing materials and the classroom teaching are all planned carefully on the basis of the frequency of counts of words and structures, using the principles of selections, gradation and presentation in a systematic manner." This statement holds true for
(a) Structural Approach
(b) Grammar Translation Method
(c) Audio-lingual Method (d) Bilingual Method
78. The SQ3R technique of Reading is
(a) Survey, Question, Read, Recite, Review
(b) Survey, Question, Review, Recite, Rea
(c) Survey, Question, Review, Recite, Rea
79. In the teaching of English, a process of teaching language through content area subject matter is known as
(a) Content Based English Language Teaching
(b) Task Based English Language Teaching
(c) Topic Based English Language Teaching
(d) English Language Teaching as a Second Language
80. An expression of the meaning of a word or phrase using other words or phrases, often in an attempt to make the meaning easier to understand is known as
(a) Synonyms (b) Paraphrase
(c) Anagram (d) Alliteration
81. Once there was a woman named Bunny
Whose smile was so happy and funny
People's names she forgot,
But that worried her not,
She simply called all the them, "Honey"!
The above lines are an example of
(a) Tongue Twister (b) Limerick
(c) Ode (d) Eulogy
82. Which is false about Cloze tests?
(a) Cloze tests are tests consisting of a portion of text with certain words omitted.
(b) In a cloze test the participant is asked to complete the paragraph
(c) Close tests require the ability to understand the context and vocabulary in order to identify the correct words or type of words that belong to the deleted passages of a text.
(d) In a Cloze test preferably every fifth, seventh or eighth word is omitted.
83. When a student tries to locate a specific piece of information in a text she is using
(a) Scanning process of reading
(b) Skimming process of reading
(c) Intensive reading (d) Extensive reading
84. Crash! Plop! Clunk! are example of
(a) Lexical sets (b) Onomatopoeia
(c) Paradoxes (d) Morphemes
85. The ability of persons to actively produce their own speech and writing is called their
(a) Active Language Knowledge
(b) Passive Language Knowledge
(c) Language Acquisition
(d) Language Learning
86. Mental pictures or impressions created by, or accompanying words or sentences is known as
(a) Parts of Speech (b) Imagery
(c) Figures of Speech (d) Analogies
87. A language programme designed to prepare international students or other students needing language instruction to take regular academic courses at a university is known as
(a) Intensive Language Programme
(b) Bilingual Education Programme
(c) Reading Programme
(d) Intensive Reading Programme
88. A method of foreign or second language teaching which
(i) emphasizes the teaching of speaking and listening before reading and writing (ii) uses dialogues and drills (iii) discourages use of the mother tongue in the classroom and (iv) often makes use of contrastive analysis is known as
(a) Silent Way (b) Suggestopedia
(c) Task Based Learning (d) Audiolingual Method
89. A word or phrase which has been taken from one language and used in another language is known as
(a) Inter-language (b) Bilingual
(c) Borrowing
(d) Second Language Acquisition
90. A word or expression that has lost its originality or effectiveness because it has been used too often is known as
(a) Creole (b) Pidgin
(c) Cliche (d) Metaphor

PSTET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (9)

ਭਾਗ-1) ਗਣਿਤ (ਦੂ-ਭਾਸ਼ੀਆ)-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 91-120

Mathematics (Bilingual Section, Question No. 91 to 120)

91. As isosceles triangle has
(a) One line of symmetry but does not have rotational symmetry
(b) Two lines of symmetry and one line of rotational symmetry
(c) Two lines of symmetry and two lines of rotational symmetry
(d) One line of symmetry and one line of rotational symmetry
92. A man's monthly salary is Rs. 2400 and his monthly expenses on car are Rs. 240. The central angle (in degrees) of the sector representing travel expenses in the pie chart would be
(a) 24 (b) 30
(c) 36 (d) 37.5
93. The total number of prime factors in the product $(7)^8 (9)^8 (15)^{15}$ is
(a) 31 (b) 55
(c) 63 (d) 945
94. If 15% of $(A + B) = 25\%$ of $(A - B)$ then A is what percentage of B
(a) 200 (b) 300
(c) 400 (d) 450
95. The sum of the acute angles of an obtuse triangle is 70° and their difference is 10° . The largest angle is
(a) 45° (b) 55°
(c) 70° (d) 110°
96. If $x - 1/x = 3$, find the value of $x^3 - 1/x^3$:
(a) 27 (b) 32
(c) 36 (d) 42
97. Ram is as much younger to Shyam as he is older to Mohan. If the sum of ages of Shyam and Mohan is 60 years, what is the age of Ram (in years)?
(a) 28 (b) 30
(c) 32 (d) 34
98. The compound interest on a certain sum of money at 4% per annum for 2 years is Rs. 102. The difference (in Rs.) between compound interest and simple interest on the same sum at the same rate and time will be
(a) 2 (b) 4
(c) 5 (d) 8
91. ਇੱਕ ਸਮਦੋਰਾਸੀ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਵਿੱਚ :
(a) ਸਮਦੋਰਾਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰੇਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਘੁਮਾਅ ਸਮਦੋਰਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
(b) ਸਮਦੋਰਾਸੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਰੇਖਾਵਾਂ ਅਤੇ ਘੁਮਾਅ ਸਮਦੋਰਾਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰੇਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
(c) ਸਮਦੋਰਾਸੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਰੇਖਾਵਾਂ ਅਤੇ ਘੁਮਾਅ ਸਮਦੋਰਾਸੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਰੇਖਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
(d) ਸਮਦੋਰਾਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਘੁਮਾਅ ਸਮਦੋਰਾਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰੇਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
92. ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਤਨਆਹ 2400 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਕਾਰ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਰਚਾ 240 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਪਾਈ ਚਾਰਟ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਕੋਣ (ਜਿਸਦੀ 'ਚ' ਹੋਵੇਗਾ) :
(a) 24 (b) 30
(c) 36 (d) 37.5
93. $(7)^8 (9)^8 (15)^{15}$ ਦੇ ਗੁਣਨਖੰਡ ਵਿੱਚ, ਗੁਣਨ ਖੰਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ :
(a) 31 (b) 55
(c) 63 (d) 945
94. ਜੇਕਰ $(A + B)$ ਦਾ $15\% = (A - B)$ ਦਾ 25% ਹੈ ਤਾਂ B ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ A ਹੈ :
(a) 200 (b) 300
(c) 400 (d) 450
95. ਇੱਕ ਅਓਕੁਟ ਕੋਣ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਦੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੋਣਾਂ ਦਾ ਜੋੜ 70° ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ 10° ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਣ ਹੈ :
(a) 45° (b) 55°
(c) 70° (d) 110°
96. ਜੇਕਰ $x - 1/x = 3$ ਹੈ, ਤਾਂ $x^3 - 1/x^3$ ਦਾ ਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ :
(a) 27 (b) 32
(c) 36 (d) 42
97. ਰਾਮ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਸ਼ਿਆਮ ਦੀ ਉਮਰ ਵੱਧ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਮੋਹਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਮ ਅਤੇ ਮੋਹਨ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਜੋੜ 60 ਸਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਮ ਦੀ ਉਮਰ (ਸਾਲਾਂ 'ਚ) ਕਿੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ?
(a) 28 (b) 30
(c) 32 (d) 34
98. ਕਿਸੇ ਮਾਸ ਪਨ ਰਾਸ਼ੀ ਉੱਤੇ 2 ਸਾਲ ਲਈ, 4% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਵਿਧੀ ਵਿਆਜ 102 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਉਨੀ ਹੀ ਪਨ ਰਾਸ਼ੀ ਉੱਤੇ, ਉਨੀ ਹੀ ਦਰ ਅਤੇ ਸਾਲ ਲਈ ਮਿਲੇ ਸੰਯੁਕਤ-ਵਿਧੀ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ (ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ) ਹੋਵੇਗਾ :
(a) 2 (b) 4
(c) 5 (d) 8

PSSET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (10)

98. If 20 men complete one-third of a piece of work in 20 days, how many more men should be employed to finish the rest of the work in 25 days?
- (a) 5 (b) 8
(c) 12 (d) 20
99. A shopkeeper sells a watch at a discount of 7%. If he gives a discount of 11%, his profit is reduced by Rs. 60. The marked price of the watch in Rs. is
- (a) 1500 (b) 1560
(c) 1600 (d) 1680
100. X, Y, Z took a car on rent and used it for 9, 12 and 14 hours respectively. They paid Rs. 1050 as rent. The amount of rent charges (in Rs.) paid by Y was
- (a) 270 (b) 300
(c) 330 (d) 360
101. A polygon has 35 diagonals. The number of sides of polygon is
- (a) 7 (b) 10
(c) 14 (d) 16
102. If $3^x - 3^{x-1} = 18$ then the value of X^{x-1} is
- (a) 3 (b) 9
(c) 27 (d) $1/3$
103. By which least number 128 be multiplied to obtain a number which is a perfect cube?
- (a) 9 (b) 2
(c) 8 (d) 4
104. Harjit borrowed Rs. 1000 at 10% per annum simple interest. He immediately lent the whole sum at 10% per annum compound interest. At the end of 2 years, he would gain:
- (a) Rs. 1 (b) Rs. 11
(c) Rs. 10 (d) Rs. 100
105. The sum of two whole numbers is 256. Which of the following cannot be their ratio?
- (a) 1:7 (b) 5:11
(c) 7:17 (d) 11:21
106. The average of first 24 multiples of 8 is
- (a) 96 (b) 100
(c) 112 (d) 120
107. The ratio of the area of the square to the area of the square drawn on its diagonal will be
- (a) 2:1 (b) 1:4
(c) 1:1 (d) 1:2
108. In a quadrilateral, if AC and BD intersect at O such that $AO = CO$ and $BO = DO$, then
- (a) $BC = AD$ (b) $BC = AD$ and $BC \parallel AD$
(c) $BC \parallel AD$ (d) None of these
109. The curved surface areas of two spheres are in the ratio 4:9. The ratio of their volumes is
- (a) 2:3 (b) 1:8
(c) 2:9 (d) 8:27
110. The number of edges in a triangular prism is
- (a) 3 (b) 6
(c) 9 (d) 12
99. ਜੇਕਰ ਇਕ ਕਾਰਜ ਦਾ ਇਕ-ਤਿਹਾਈ ਭਾਗ ਨੂੰ 20 ਵਿਅਕਤੀ, 10 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਨੂੰ 25 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ?
- (a) 5 (b) 8
(c) 12 (d) 20
100. ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਇਕ ਘੜੀ ਨੂੰ 7% ਛੋਟਾ 'ਤੇ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ 11% ਛੋਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਲਾਭ 60 ਰੁਪਏ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਘੜੀ ਦੀ ਅੰਕਿਤ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ:
- (a) 1500 (b) 1560
(c) 1600 (d) 1680
101. X, Y, Z ਇਕ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਮਵਾਰ 9, 12 ਅਤੇ 14 ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਉਹ 1050 ਰੁਪਏ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। Y ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ (ਰੁਪਏ 'ਚ) ਕਿੰਨੀ ਸੀ:
- (a) 270 (b) 300
(c) 330 (d) 360
102. ਇਕ ਬਹੁਭੁਜ ਦੇ 35 ਵਿਕਰਣ ਹਨ। ਉਸ ਬਹੁਭੁਜ ਦੀਆਂ ਭੁਜਾਂਵਾਂ ਹਨ:
- (a) 7 (b) 10
(c) 14 (d) 16
103. ਜੇਕਰ $3^x - 3^{x-1} = 18$ ਤਾਂ X^{x-1} ਦਾ ਮਾਨ ਹੈ
- (a) 3 (b) 9
(c) 27 (d) $1/3$
104. ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਅੰਕ ਕਿਹੜਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ 128 ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਕ ਪੂਰਨ ਘਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ:
- (a) 9 (b) 2
(c) 8 (d) 4
105. ਹਰਜੀਤ ਨੇ 1000 ਰੁਪਏ 10% ਸਾਲਾਨਾ ਸਧਾਰਨ ਵਿਅਸ 'ਤੇ ਉਧਾਰ ਲਏ। ਉਸ ਨੇ, ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ 10% ਸਾਲਾਨਾ ਚਕਰ-ਵਿਧੀ ਵਿਅਸ 'ਤੇ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਉਧਾਰ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ:
- (a) 1 ਰੁਪਏ ਦਾ (b) 11 ਰੁਪਏ ਦਾ
(c) 10 ਰੁਪਏ ਦਾ (d) 100 ਰੁਪਏ ਦਾ
106. ਦੋ ਪੂਰਨ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਜੋੜ 256 ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕਿਹੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ:
- (a) 1:7 (b) 5:11
(c) 7:17 (d) 11:21
107. 8 ਦੇ ਪਹਿਲੇ 24 ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਅੰਸ਼ਤ ਹੈ:
- (a) 96 (b) 100
(c) 112 (d) 120
108. ਇਕ ਵਰਗ ਦੇ ਮੋਰਚਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਵਿਕਰਣ ਉੱਤੇ, ਬਣੇ ਵਰਗ ਦੇ ਮੋਰਚਲ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ:
- (a) 2:1 (b) 1:4
(c) 1:1 (d) 1:2
109. ਜੇਕਰ ਇਕ ਚਤੁਰਭੁਜ AC ਅਤੇ BD ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ O 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਟਦੀ ਹੈ ਕਿ $AO = CO$ ਅਤੇ $BO = DO$, ਤਾਂ:
- (a) $BC = AD$ (b) $BC = AD$ ਅਤੇ $BC \parallel AD$
(c) $BC \parallel AD$ (d) ਉਪਰੋਕਤ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
110. ਦੋ ਗੋਲਿਆਂ ਦੇ ਵਕਰਿਤ ਸਤ੍ਹਾ ਖੇਤਰਫਲ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 4:9 ਵਿੱਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਇਤਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੈ:
- (a) 2:3 (b) 1:8
(c) 2:9 (d) 8:27
111. ਟ੍ਰਿਫੁਜੀ ਪ੍ਰਿਜਮ ਵਿੱਚ ਕੰਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ:
- (a) 3 (b) 6
(c) 9 (d) 12

PSSET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (11)

112. For a data, the mean is 2 and median is 3, then the mode of data is
- (a) 3 (b) 5
(c) 6 (d) 7
113. If $(x+1)$ is the HCF of $(ax^2 + bx + c)$ and $(bx^2 + ax + c)$, then the value of c is
- (a) $b-a$ (b) $a-b$
(c) -1 (d) 0
114. A shopkeeper buys 2 apples for one rupee. He later sells 5 apples for 3 rupees. His gain percent is
- (a) 15.67 (b) 20
(c) 36 (d) 66.67
115. A train 230m long is running at a speed of 48 km/hr. Another train 280 m long is running at a speed of 60 km/hr in the direction opposite to that of first train. The time taken by them (in sec) to cross each other is
- (a) 14 (b) 15
(c) 16 (d) 17
116. Which of the following is an open ended question?
- (i) Find two polynomials such that the degree of their product is five.
(ii) Find three rational numbers between $1/2$ and $1/3$
(iii) Verify $x = 2$ is a zero if $x - 2 = 0$
- (a) Only (i) (b) Both (i) and (ii)
(c) Only (iii) (d) (i), (ii) and (iii) all
117. A constructivist teacher in Mathematics
- (a) Employs diagnostic model of teaching
(b) Employs investigative model of teaching
(c) Adapts a model based on his/her physical setting, nature of students, individual differences, topic and her philosophy of teaching
(d) Employs development model of teaching.
118. In an assessment task - 'What is 100% of 20?' Analyze the following responses
- Student A : 100 % of anything is the amount itself so 100% of 20 is 20
Student B : $100/100 \times 20 = 20$
- (a) Student A exhibits Relational Understanding
(b) Student A exhibits Conceptual Knowledge
(c) Student A exhibits Procedural Knowledge
(d) Student A exhibits Perceptual Knowledge
119. Mathematical language includes many words that sound the same but with different meanings. They are called
- (a) Homophones (b) Homonyms
(c) Synonyms (d) None of above
120. Drawing conclusion from given true statements by using rules of logic is
- (a) Deductive Reasoning
(b) Inductive Reasoning
(c) Proportional Reasoning
(d) Spatial Reasoning
112. ਇਕ ਅੰਕੜੇ ਲਈ, ਮੈਦ 2 ਅਤੇ ਮੀਡੀਅਨ 3 ਹੈ ਤਾਂ ਮੋਡ ਅੰਕੜੇ ਦਾ ਬਹੁਲਕ (ਸਿਫ) ਹੈ
- (a) 3 (b) 5
(c) 6 (d) 7
113. ਜੇਕਰ $(x+1)$ ਅਤੇ $(bx^2 + ax + c)$ ਦਾ HCF ਹੈ, ਤਾਂ c ਦਾ ਮਾਨ ਹੈ:
- (a) $b-a$ (b) $a-b$
(c) -1 (d) 0
114. ਇਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਇਕ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ 2 ਫਲ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ, 5 ਫਲ 3 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀਰਤਾ ਹੈ:
- (a) 15.67 (b) 20
(c) 36 (d) 66.67
115. ਇਕ 230 ਮੀਟਰ ਲੰਮੀ ਟਰੇਨ-ਗੱਡੀ, 48 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। 280 ਮੀਟਰ ਲੰਮੀ ਇਕ ਹੋਰ ਟਰੇਨ-ਗੱਡੀ, 60 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਡੀ ਦੀ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਟਰੇਨਾਂ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ:
- (a) 14 (b) 15
(c) 16 (d) 17
116. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ, ਕਿਹੜਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅੰਤ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ?
- (i) ਅਜਿਹੇ ਦੋ ਬਹੁਪਦ ਦੱਸੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ ਪੰਜ ਹੈ।
(ii) $1/2$ ਅਤੇ $1/3$ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੰਨ ਪਰਿਮਾਣ ਲਿਖਿਆਵਾਂ ਦੱਸੋ।
(iii) ਪਤਾ ਲਗਾਓ ਕਿ $x = 2$, ਸਿਰਫ਼ ਹੈ, ਜੇਕਰ $x - 2 = 0$ ਹੈ।
- (a) ਕੇਵਲ (i) (b) (i) ਅਤੇ (ii) ਦੋਵੇਂ
(c) ਕੇਵਲ (iii) (d) (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਸਾਰੇ ਹੀ
117. ਗਣਿਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣਵਾਦੀ ਅਧਿਆਪਕ:
- (a) ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਨਿਦਾਨ ਮਾਡਲ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
(b) ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ-ਪਰਾਮਾਣ ਮਾਡਲ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
(c) ਆਪਣੇ ਭੌਤਿਕ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵੱਖਰਤਾਵਾਂ, ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਰਜਨ ਦਾ ਅਨੁਕੂਲਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
(d) ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ ਮਾਡਲ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
118. ਇਕ ਮੁਲਾਂਕਣੀ ਕਾਰਜ 'ਚ - '20 ਦਾ 100% ਕੀ ਹੈ?' ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉੱਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ:
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ A: ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ 100% ਉਹ ਰਕਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 20 ਦਾ 100%, 20 ਹੈ।
ਵਿਦਿਆਰਥੀ B: $100/100 \times 20 = 20$
- (a) ਵਿਦਿਆਰਥੀ A ਦੀ ਸੰਬੰਧਾਤਮਕ ਸੂਝ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।
(b) ਵਿਦਿਆਰਥੀ A ਦੇ ਸੰਕਲਪੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।
(c) ਵਿਦਿਆਰਥੀ A ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮਾਤਮਕ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।
(d) ਵਿਦਿਆਰਥੀ A ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮਾਤਮਕ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।
119. ਗਣਿਤੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੁਨੀ ਸਮਾਨ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਅਰਥ ਵਿਭਿੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:
- (a) ਸਮਧੁਨੀ (b) ਸਮਾਨਮ
(c) ਸਮਾਨਅਰਥੀ (d) ਉਪਰੋਕਤ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
120. ਤਰਕ ਦੇ ਨੇਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਸਹੀ ਕਥਨ ਤੋਂ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣਾ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ:
- (a) ਨਿਰਮਾਣ ਤਰਕ (b) ਆਰਮਨ ਤਰਕ
(c) ਸਮਧੁਨ ਤਰਕ (d) ਸਵਾਲਕ ਤਰਕ

PSTET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (12)

ਵਿਗਿਆਨ (ਦੁ-ਭਾਸ਼ੀਆ)-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ : 121-150

ਵਿਗਿਆਨ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ : 121 - 150

Science (Bilingual Section, Question No. 121 to 150)

121. Aluminium foils are possible because Aluminium is :
(a) Malleable (b) Sonorous
(c) Ductile (d) Lustrous
122. Rutherford's model of atom was unable to explain :
(a) Results of alpha ray scattering experiment
(b) Neutrality of an atom
(c) Results of cathode ray experiment
(d) Stability of an atom
123. For protecting a sensitive equipment from external magnetic field, it should be
(a) Placed inside an iron can
(b) Wrapped with insulated wire through which current passes
(c) Surrounded with fine copper gauge
(d) Placed inside an aluminium can
124. If a sound wave of frequency 500 Hz and of wavelength 2.9 m is transmitted through water, the velocity of sound in m/s in water is
(a) 5.8×10^3 (b) 1450
(c) 725 (d) 2900
125. An electric bulb is rated 220V-110 W. The power consumed by it when operated on 110 V will be
(a) 25 W (b) 50 W
(c) 75 W (d) 40 W
126. A galvanometer acting as a voltmeter will have
(a) High resistance in parallel with its coil
(b) A low resistance in parallel with its coil
(c) A high resistance in series with its coil
(d) A low resistance in series with its coil
127. What is the collective term of disease causing micro organisms ?
(a) Parasite (b) Bacteria
(c) Pathogen (d) Virus
128. Dissolved gas presents in acid rain is -
(a) Nitrogen Oxide (b) Sulphur Di Oxide
(c) Both 'a' and 'b' (d) None of the above
129. For a television set running for 5 hours a day, a charge of 4.6×10^4 C is passed. The current through the television set is
(a) 2.5 A (b) 0.25 A
(c) 5.2 A (d) 0.52 A
121. ਅਲਮੀਨੀਅਮ ਦੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਲਮੀਨੀਅਮ :
(a) ਗੁਣਵਰਣਮੱਧ ਹੈ (b) ਅਨੁਨਾਦੀ ਹੈ
(c) ਲਚਕਦਾਰ ਹੈ (d) ਚਮਕੀਲਾ ਹੈ
122. ਰੂਥਰਫੋਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਮਾਡਲ ਇਹ ਵਿਖਿਆਉਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਸੀ :
(a) ਅਲੜਾ ਕਿਰਨਾਂ ਦੇ ਖਿੱਡਾਉ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਨੂੰ
(b) ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਦੀ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨੂੰ
(c) ਕੈਥੋਡ-ਕਿਰਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਨੂੰ
(d) ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਦੇ ਸਥਾਈਪਨ ਨੂੰ
123. ਕਿਸੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸੰਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਚੁੰਬਕੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ :
(a) ਇਕ ਲੋਹੇ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
(b) ਅਚਾਨਕ ਤਾਰ ਵਿਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ' ਬਿਜਲੀ-ਧਾਰਾ ਲੰਘ ਸਕਦੀ ਹੈ।
(c) ਬਾਰੀਕ ਤਾਪੇ ਦੇ ਗੇਜ ਨਾਲ ਘੇਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
(d) ਅਲਮੀਨੀਅਮ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
124. ਜੇ ਕਰ ਇਕ ਧੁਨੀ ਤਰੰਗ ਦੀ ਆਵਿਰਤੀ 500 Hz ਅਤੇ ਤਰੰਗ-ਲੰਬਾਈ ਮੀਟਰ ਹੈ, ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਧੁਨੀ ਦਾ ਵੇਗ ਹੋਵੇਗਾ :
(a) 5.8×10^3 m/s (b) 1450 m/s
(c) 725 m/s (d) 2900 m/s
125. ਇਕ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਲਬ 220V - 100W ਦਾ ਹੈ। 110V 'ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਨਾਲ, ਕਿੰਨੀ ਬਿਜਲੀ ਸਪਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ?
(a) 25W (b) 50W
(c) 75W (d) 40W
126. ਵੋਲਟਮੀਟਰ ਯੰਤਰ ਵਾਂਗ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਜਲੀ ਮਾਪਕ :
(a) ਉਸ ਦੀ ਕੁਆਇਲ ਦੇ ਸਮਾਨਾਤਰ ਉੱਚ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਹੋਵੇਗਾ।
(b) ਉਸ ਦੀ ਕੁਆਇਲ ਦੇ ਸਮਾਨਾਤਰ ਨਿਮਨ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਹੋਵੇਗਾ।
(c) ਉਸ ਦੀ ਕੁਆਇਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਿੱਖਲਾ ਵਿਚ ਉੱਚ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਹੋਵੇਗਾ।
(d) ਉਸ ਦੀ ਕੁਆਇਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਿੱਖਲਾ ਵਿਚ ਨਿਮਨ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਹੋਵੇਗਾ।
127. ਬੀਮਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੁਮੈਂ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ, ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ 'ਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
(a) ਪਰਜੀਵੀ (b) ਜੀਵਾਣੂ
(c) ਰੋਗਾ ਜਨਕ (d) ਵਿਸ਼ਾਣੂ
128. ਰੋਜ਼ਾਬੀ ਬਾਰਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਲੀਨ ਗੈਸ ਹੈ :
(a) ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਆਕਸਾਈਡ (b) ਸਲਫਰ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ
(c) ਅਤੇ (b) ਦੋਵੇਂ (d) ਉਪਰੋਕਤ 'ਚ' ਕੋਈ ਨਹੀਂ।
129. ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਰੋਜ਼ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਚ' 4.6×10^4 C ਆਵੇਸ਼ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਸੈਟ 'ਚ' ਲੰਘਣ ਵਾਲੀ ਬਿਜਲੀ-ਧਾਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ :
(a) 2.5A (b) 0.25A
(c) 5.2A (d) 0.52A

PSTET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (13)

130. The weight of an object in a coal mine, at sea level and the top of a mountain are respectively W_1 , W_2 and W_3 , then
(a) $W_1 < W_2 > W_3$ (b) $W_1 < W_2 < W_3$
(c) $W_1 = W_2 = W_3$ (d) $W_1 > W_2 > W_3$
131. The critical temperature of water is higher than that of oxygen because the water molecule has
(a) Fewer electrons than oxygen
(b) Two covalent bonds (c) V-shape structure
(d) Dipole moment
132. What is the correct sequence of occurrence in Nitrogen Cycle starting from Nitrogen gas ?
(i) Ammonification (ii) Denitrification
(iii) Nitrification (iv) Nitrogen Fixation
(a) (i), (ii), (iii), (iv) (b) (iv), (i), (iii), (ii)
(c) (iv), (ii), (i), (iii) (d) (ii), (i), (iv), (iii)
133. Sodium oxide is a oxide and sulphur dioxide is a oxide :
(a) Acidic, Neutral (b) Amphoteric, Acidic
(c) Basic, Acidic (d) Neutral, Amphoteric
134. What are stomata responsible for ?
(a) Absorption of water (b) Exchange of gases
(c) Transpiration (d) All of the above
135. Amoeba is a form of
(a) Bacteria (b) Virus
(c) Fungi (d) Protozoa
136. What part of leaf is commonly used to prepare a slide of stomata ?
(a) Leaf petiole (b) Leaf apex
(c) Leaf margin (d) Leaf epidermis
137. The man slides freely down a frictionless inclined plane while his bag is dropped vertically from the same height, the final speeds of the man v and of the bag u is such that
(a) $v = u$ (b) $v > u$
(c) Velocity will depend on their masses, heavier having lesser velocity.
(d) Velocity will depend on their masses, heavier having greater velocity.
138. A concave mirror is placed on a horizontal table with its axis directed vertically upwards. Let O be the pole of the mirror and C its centre of curvature. A point object is placed at C. It has a real image, also located at C. If the mirror is now filled with water, the image will be
(a) Real and will remain at C
(b) Real and located at a point between C and infinity
(c) Virtual and located at a point between C and O
(d) Real and located at a point between C and O
136. ਇਹ ਵਸਤੂ ਦਾ ਭਾਰ, ਇਕ ਕੋਲੇ ਦੀ ਮਾਨ 'ਚ' ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਤਹਿ ਅਤੇ ਪਹਾੜ ਦੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਭਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ W_1 , W_2 ਅਤੇ W_3 ਹੈ ਤਾਂ :
(a) $W_1 < W_2 > W_3$ (b) $W_1 < W_2 < W_3$
(c) $W_1 = W_2 = W_3$ (d) $W_1 > W_2 > W_3$
131. ਪਾਣੀ ਦਾ ਕ੍ਰਿਟਿਕਲ ਤਾਪਮਾਨ ਆਕਸੀਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਣੀ ਦੇ ਅਣੂ 'ਚ' :
(a) ਆਕਸੀਜਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ (ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨ) ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
(b) ਦੋ ਸੰਵਿਧ ਬੰਨ੍ਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
(c) V ਆਕਾਰ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
(d) ਦੋ ਧਰੁਵੀ ਮੁਕੰਮਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
132. ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਗੈਸ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਸਾਈਕਲ ਵਿਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?
(i) ਅਮੋਨੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (ii) ਡੀਨੀਟ੍ਰਿਫਿਕੇਸ਼ਨ
(iii) ਨਾਈਟ੍ਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (iv) ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਫਿਕਸੇਸ਼ਨ
(a) i, ii, iii, iv (b) iv, i, iii, ii
(c) iv, ii, i, iii (d) iii, i, iv, ii
133. ਸੋਡੀਅਮ ਆਕਸਾਈਡ ਆਕਸਾਈਡ ਹੈ ਅਤੇ ਸਲਫਰ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਆਕਸਾਈਡ ਹੈ।
(a) ਰੋਜ਼ਾਬੀ, ਉਦਾਸੀਨ (b) ਦੁਖਿਅਕ, ਰੋਜ਼ਾਬੀ
(c) ਖਾਰੀ (ਬੇਸਿਕ), ਰੋਜ਼ਾਬੀ (d) ਉਦਾਸੀਨ, ਦੁਖਿਅਕ
134. ਸਟੋਮੇਟਾ ਕਿਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ?
(a) ਪਾਣੀ ਸੋਖਣ ਲਈ (b) ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ
(c) ਵਾਸ਼ਪ-ਉਤਸ਼ਰਜਨ ਲਈ (d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ
135. ਅਮੋਬਾ ਹੈ :
(a) ਜੀਵਾਣੂ ਦੀ ਕਿਸਮ (b) ਵਿਸ਼ਾਣੂ ਦੀ ਕਿਸਮ
(c) ਉੱਲੀ ਦੀ ਕਿਸਮ (d) ਇਕ ਕੋਲੇ ਸੰਬੰਧਤ ਜੀਵ
136. ਸਟੋਮੇਟਾ ਦੀ ਸਲਾਈਡ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਤੇ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਹਿੱਸਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
(a) ਪੱਤੇ ਦੀ ਡਾਂਡੀ (b) ਪੱਤੇ ਦੀ ਨੱਕ
(c) ਪੱਤੇ ਦਾ ਕਿਨਾਰਾ (d) ਪੱਤੇ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਪੱਥਰ
137. ਇਕ ਆਦਮੀ ਅਘਰੀਲੇ ਢਲਾਣ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਬੈਗ ਉਸਦੀ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਉੱਚਾਈ ਤੋਂ ਡਿੱਗਦੀ ਹੈ। ਆਦਮੀ v ਅਤੇ ਬੈਗ u ਦੀ ਅੰਤਮ ਵਾਸਤਵਿਕ ਗਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ :
(a) $v = u$ (b) $v > u$
(c) ਵੇਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਬਾਰਮਾਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰੀ ਦਾ ਵੇਗ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ।
(d) ਵੇਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਬਾਰਮਾਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰੀ ਦਾ ਵੇਗ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
138. ਇਕ ਅਵਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਨੂੰ ਖਿਤਿਜੀ ਸਿੱਧ 'ਤੇ, ਲੈਬਰੇਟਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਧੁਨ ਉਤਪੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ O ਨੂੰ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦਾ ਧਰੁਵ ਮੰਨ ਲਏ ਅਤੇ C ਵਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। C 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਦਾ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ C 'ਤੇ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ :
(a) ਵਾਸਤਵਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ C 'ਤੇ ਹੀ ਬਣੇਗਾ।
(b) ਵਾਸਤਵਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ C ਤੋਂ ਅਨੰਤ ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿੱਥੇ 'ਤੇ ਬਣੇਗਾ।
(c) ਆਤਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ C ਤੋਂ O ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿੱਥੇ 'ਤੇ ਬਣੇਗਾ।
(d) ਵਾਸਤਵਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ C ਤੋਂ O ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿੱਥੇ 'ਤੇ ਬਣੇਗਾ।

PSKET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (14)

139. If mass of a body on the surface of the earth is 180 kg, then the magnitude of its weight on the moon would be
(a) 180 (b) 30
(c) 294 (d) 1800
140. Which of the following pairs will show displacement reaction?
(a) NaCl solution and Ca
(b) CuCl₂ solution and Ag
(c) FeSO₄ solution and Ag
(d) AlCl₃ solution and Mg
141. Baljit has a pond in her garden filled with all kinds of aquatic plants. She wanted to prevent mosquitoes from breeding into the pond without harming the plants in anyway. She could
(i) Add salt into the water
(ii) Add some goldfish into the pond
(iii) Spray a film of oil on the surface of the pond
(a) (i) Only (b) (ii) Only
(c) (iii) Only (d) (i), (ii), (iii)
142. The nature of our blood is
(a) Neutral (b) Highly alkaline
(c) Slightly alkaline (d) Slightly acidic
143. Which enzyme present in saliva changes starch into maltose?
(a) Pepsin (b) Ptyalin
(c) Trypsin (d) Lipase
144. Carbon forms a large number of compounds because:
(a) It shown a unique property of catenation
(b) Carbon is of small size and forms strong bonds
(c) Carbon has a valency of four
(d) All of these
145. Which of the following statements is true?
(a) The man on top of Mount Everest has a lesser mass than in Delhi.
(b) Gases do not have a fix shape and volume because kinetic energy of a gas is lower than any other state of matter.
(c) If you decrease the pressure and hold the volume constant, the temperature decreases.
(d) Anything in this world, which we can see is matter.
146. Which of the following statements best describes as the nature of Science
(a) Science is a dynamic discipline and no law can be viewed as a fixed eternal truth?
(b) Science is only an empirical subject and logic plays no role in evolution of Science as a discipline
(c) The most established and experimentally verified laws cannot be further modified.
(d) The basis of Science is similar to that of Mathematics.
139. ਜੇਕਰ ਪਰਤੀ ਦੀ ਸਭਤੀ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਦੁਰਮਾਨ 180 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਤਾਂ ਚੰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਾਰ ਦਾ ਪਰਿਮਾਣ ਹੋਵੇਗਾ:
(a) 180 (b) 30
(c) 294 (d) 1800
140. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਜੋੜੇ ਵਿਸਥਾਪਨ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਿਖਾਉਣਗੇ?
(a) NaCl ਘੋਲ ਅਤੇ Ca (b) CuCl₂ ਘੋਲ ਅਤੇ Ag
(c) FeSO₄ ਘੋਲ ਅਤੇ Ag (d) AlCl₃ ਘੋਲ ਅਤੇ Mg
141. ਬਲਜੀਤ ਦੇ ਬਗੀਚੇ ਵਿਚ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜਲ-ਪੌਦਿਆਂ ਵਾਲਾ ਇਕ ਤਲਾਬ ਹੈ। ਉਹ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਤਲਾਬ 'ਚ ਮੱਛਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਉਹ:
(i) ਪਾਣੀ 'ਚ ਲੂਣ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
(ii) ਤਲਾਬ 'ਚ ਕੁਝ ਸੁਨਿਹਰੀ ਮੱਛੀਆਂ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ।
(iii) ਤਲਾਬ ਦੀ ਸਤਹ 'ਤੇ ਤੇਲ ਦਾ ਫਿੜਕਾਅ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।
(a) ਕੇਵਲ (i) (b) ਕੇਵਲ (ii)
(c) ਕੇਵਲ (iii) (d) (i), (ii), (iii)
142. ਸਾਡੇ ਲਹੂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ:
(a) ਉਦਾਸੀਨ ਹੈ (b) ਬਹੁਤ ਖਾਰੀ ਹੈ
(c) ਬੋਝੀ ਜਿਹੀ ਖਾਰੀ ਹੈ (d) ਬੋਝੀ ਜਿਹੀ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਹੈ।
143. ਨਾਰ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਇੰਜਾਇਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਟਾਰਚ ਨੂੰ ਮਾਲਟੋਜ਼ 'ਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
(a) ਪੈਪਸਿਨ (b) ਟਾਇਲਾਇਨ
(c) ਟ੍ਰਿਪਸਿਨ (d) ਲਾਇਪੇਸ
144. ਕਾਰਬਨ ਬਿਆਦਾ ਸੰਖਿਆ ਵਿਚ ਯੋਗਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ:
(a) ਉਸ ਵਿਚ ਲੜੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਨੋਖਾ ਗੁਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
(b) ਕਾਰਬਨ ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੰਨ੍ਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
(c) ਕਾਰਬਨ ਦੀ ਸੰਯੋਜਕਤਾ ਚਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
(d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ।
145. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਣ ਦਰਸਤ ਹੈ?
(a) ਮਾਊਟ ਐਵਰੈਸਟ ਦੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਦ੍ਰਵ ਮਾਨ, ਦਿੱਲੀ ਬੈਠੇ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
(b) ਗੈਸਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਆਇਤਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਸ ਦੀ ਗਤਿਜ ਊਰਜਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਦ੍ਰਵ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
(c) ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਦਬਾਅ ਘਟਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਆਇਤਨ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਰੱਖੋਗੇ ਤਾਂ ਤਾਪਮਾਨ ਘਟੇਗਾ।
(d) ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਹੈ।
146. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ, ਕਿਹੜਾ ਕਣ, ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਗਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:
(a) ਵਿਗਿਆਨ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਸਦੀਵੀ ਸੱਚ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
(b) ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਵਲ ਇਕ ਅਨੁਭਵ ਆਧਾਰਿਤ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੌਰਾਨ, ਤਰਕ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਉਂਦਾ।
(c) ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਥਾਪਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ੀਲ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਤਸਦੀਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਹੋਰ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।
(d) ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਗਣਿਤ ਦੇ ਹੀ ਸਮਾਨ ਹੈ।

PSKET Previous Paper Aug. 2014 (Paper - II) Math / Science (15)

147. When we go from specific examples to generalizations in Science, we are using
(a) Deductive approach (b) Inductive approach
(c) Hypothetical method
(d) Intuitive method
148. Research indicates that learners at upper primary and secondary level have many misconceptions in the Science related concepts. The reason/s for these misconceptions could be:
(a) Family beliefs (b) Socialization experiences
(c) Teacher's point of view
(d) All of the above
149. The 'Meaningful learning' in Science takes place when
(a) Definitions are stated fully
(b) Concepts are developed through students reasoning
(c) Students answer the questions asked by the teacher
(d) The new content being taught is related to the previous knowledge of the student.
150. The importance of investigatory projects in Science at school can be highlighted by the fact that they
(a) Are the integral part of continuous and comprehensive evaluation and hence cannot be done away with
(b) Break the monotony of talk and chalk method of teaching and add variety to curriculum
(c) Make the students hard working and laborious
(d) Make the students explorative and inquisitive.
147. ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪਾਰਟੀਕਰਨ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਅਸੀਂ ਇੰਡਕਟਿਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:
(a) ਨਿਰਮਲ ਵਿਧੀ ਦਾ (b) ਆਗਮਨ ਵਿਧੀ ਦਾ
(c) ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਤਮਕ ਵਿਧੀ ਦਾ
(d) ਅੰਤਰ-ਵਿਭਟੀ ਵਿਧੀ ਦਾ
148. ਖੋਜਾਂ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉੱਚ-ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ, ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਸੰਬੰਧੀ, ਕਈ ਗਲਤ-ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਲਤ-ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦਾ/ਦੀ ਕਾਰਨ ਹੈ/ਹਨ:
(a) ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ (b) ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਭਵ
(c) ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ (d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ
149. ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ 'ਅਰਥ ਪੂਰਨ ਸਿੱਖਿਆ' ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ:
(a) ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੜੀਆਂ ਜਾਣ।
(b) ਸੰਕਲਪਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
(c) ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ।
(d) ਨਵੀਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਹੋਵੇ।
150. ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਤਰਜ਼ੀਬ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ, ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ:
(a) ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਇਕ ਚਗੁਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।
(b) ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਵਾਲੀ ਉਕਤਾਉ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਧੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਵੇ ਅਤੇ ਕਰੀਕੂਲਮ ਵਿਚ ਬਹੁ-ਭਾਂਡੀ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ।
(c) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸੇਤੋਂ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਬਣਾਵੇ।
(d) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਜੀ ਅਤੇ ਜਗਿਆਸੂ ਬਣਾਵੇ।

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. (c)	2. (b)	3. (d)	4. (a)	5. (d)	6. (c)	7. (c)	8. (d)	9. (b)	10. (c)
11. (d)	12. (b)	13. (b)	14. (d)	15. (b)	16. (b)	17. (b)	18. (d)	19. (b)	20. (a)
21. (c)	22. (b)	23. (b)	24. (a)	25. (a)	26. (c)	27. (b)	28. (b)	29. (b)	30. (c)
31. (b)	32. (d)	33. (d)	34. (b)	35. (c)	36. (d)	37. (b)	38. (c)	39. (d)	40. (d)
41. (c)	42. (b)	43. (c)	44. (d)	45. (d)	46. (d)	47. (d)	48. (b)	49. (d)	50. (d)
51. (b)	52. (c)	53. (a)	54. (c)	55. (b)	56. (a)	57. (b)	58. (b)	59. (d)	60. (d)
61. (a)	62. (a)	63. (d)	64. (d)	65. (a)	66. (c)	67. (d)	68. (b)	69. (c)	70. (c)
71. (b)	72. (d)	73. (b)	74. (a)	75. (c)	76. (a)	77. (a)	78. (a)	79. (d)	80. (b)
81. (b)	82. (b)	83. (a)	84. (b)	85. (a)	86. (b)	87. (a)	88. (d)	89. (c)	90. (c)
91. (d)	92. (c)	93. (b)	94. (c)	95. (a)	96. (c)	97. (b)	98. (d)	99. (c)	100. (d)
101. (d)	102. (b)	103. (b)	104. (d)	105. (c)	106. (c)	107. (b)	108. (b)	109. (b)	110. (d)
111. (c)	112. (b)	113. (d)	114. (b)	115. (d)	116. (b)	117. (c)	118. (b)	119. (a)	120. (d)
121. (a)	122. (d)	123. (a)	124. (b)	125. (a)	126. (c)	127. (c)	128. (c)	129. (a)	130. (a)
131. (d)	132. (b)	133. (c)	134. (d)	135. (d)	136. (d)	137. (a)	138. (d)	139. (c)	140. (d)
141. (b)	142. (c)	143. (b)	144. (d)	145. (c)	146. (a)	147. (b)	148. (d)	149. (b)	150. (d)